

Till:
Miljö och Energidepartementet
103 33 Stockholm
m.registrator@regeringskansliet.se
m.remiss-energi@regeringskansliet.se

REMISSVAR – ENERGIMYNDIGHETENS FÖRSLAG TILL STRATEGI FÖR ÖKAD ANVÄNDNING AV SOLEL (ER2016:16)

Diarienummer: M2016/02401/Ee

Inledning

HSB har tagit del av Energimyndighetens Förslag till strategi för ökad användning av solel (ER2016:16) och lämnar härmed sina synpunkter på förslaget med fokus på solel i flerbostadshus.

HSB är positiv till utredningen som helhet och ser den som viktig för att ta ett samlat grepp om solelfrågorna i Sverige.

Potentialen att minska behovet av inköpt el är stor. Taken på flerbostadshus kan spela en viktig roll, både i befintlig bebyggelse och då nya bostäder byggs.

Yttrande

3. Målbild

Energimyndigheten presenterar en potential på 5-10 % av elanvändningen till 2040, i ljuset av pris- och marknadsutvecklingen.

HSB anser att det bör formuleras ett mål för andelen solel i Sveriges elsystem. HSBs bedömning är att 10 % av Sveriges elanvändning kan uppnås redan 2030 om regelverken inte skapar hinder och en fjärdedel av de södervända taken används och att detta därmed bör sättas som nationellt mål.

3.1 FAS 1: Etablering, idag till närtid

Energimyndigheten konstaterar att i andra länder som har haft en snabb ökningstakt har ökningen i vissa fall följts av att marknaden hastigt bromsats in som en följd av exempelvis reducerade stödnivåer. En sådan utveckling bör i största möjliga mån undvikas i Sverige och att

HSB RIKSFÖRBUND

Box: 8310, 104 20 Stockholm
Besök: Fleminggatan 41,
Tel: 010-442 03 00
www.hsb.se

siktet bör vara inställt mot en jämnhög och stabil utbyggnad. HSB delar denna bild särskilt i relation till investerings-stödet.

HSB anser att det är bra att Energimyndigheten föreslår en kontrollstation 2019, men anser det rimligt att majoriteten av de förslag som föreslås under strategins rubrik *5.1 Åtgärder i närtid* är genomförda till 2019 och inte 2022.

4.2 Svagheter och möjligheter med nuvarande förutsättningar för solelproduktion och användning

Energimyndigheten föreslår en uppdelning av solelanläggningar i olika storlekar utifrån installerad effekt, för att målgruppsanpassa regelverket.

HSB anser att det är en bra ambition med målgruppsanpassning av regelverket.

HSB avstyrker att dela in i föreslagna effekt-kategorier då det är en allt för kraftig förenkling av förutsättningarna för olika aktörer.

HSB anser att hänsyn bör tas till vilken typ av fastighetsägare det är som berörs. Inom kategorin anläggningar upp till 68 kW ryms t.ex. alla villaägare men även ägare till flerbostadshus, allt från bostadsrättsföreningar, hyresbolag till lokalfastighetsägare.

Möjlighet att minska kötid för investeringsstödet genom utfasning av stödet för privatpersoner och solROT

HSB stödjer Energimyndighetens förslag att fasa ut privatpersoner från investeringsstödet för att korta väntetiden för övriga aktörer.

HSB stödjer att Energimyndighetens förslag att ersätta investeringsstödet med ett SolROT på 50 % för arbetskostnaden. Detta då privatpersoner boende i villa är vana vid ROT avdraget.

Justering i regelverk för elcertifikatsystemet beträffande målgruppen små anläggningar

HSB anser att anläggningar som ägs privatpersoner kan fasa ut ur elcertifikatsystemet och istället ges möjlighet till en högre skattelättnader genom att inte behöva betala energiskatt på el som är för egen användning. Det minskar administrativa kostnader för Energimyndigheten och förenklar för villaägare.

HSB avstyrker att anläggningar mellan 20 och 68 kW som inte får skattereduktion fasa ut ur elcertifikatsystemet. Elcertifikat har stor betydelse för anläggningar mellan 20 och 68 kW vilket är den normala storleken som byggs på flerbostadshus. Det är därför avgörande för bostadsrättsföreningar att dessa anläggningar fortsatt omfattas av elcertifikatsystemet. Om bostadsrättsföreningar fasa ut ur elcertifikatsystemet skulle det innebära fortsatt behov av investeringsstöd.

HSB anser att för perioden fram till 2030 kommer utbyggnaden av solel vara beroende av elcertifikatsystemet för nå den målbild Energimyndigheten prognostiserar. Idag är det möjligt att bygga solel för egenanvändning utan investeringsstöd, under förutsättning att elcertifikat erhålls och att fastighetsägaren får använda den egenproducerade elen utan att belastas med energiskatt.

Ellagen

Enligt ellagen får ett elnätsföretag inte ta betalt för ett inmatningsabonnemang eller för att byta elmätaren om en solcellsägare är en nettokonsument på årsbasis, har ett säkringsabonnemang om högst 63 ampere och effekten på soleanläggningen är högst 43,5 kW. Energimyndigheten anser att för att förenkla bör denna gräns vara densamma som gränsen för skattereduktion. Det innebär att säkringen inte får överstiga 100 ampere, vilket motsvarar att toppeffekt inte får överstiga 68 kW.

Idag finns det i flerbostadshus ofta mindre soleanläggningar under 68 kW som inte får skattereduktion pga. av att deras elabonnemang är större än 100 amp.

HSB anser därför att regelverket ska harmoniseras och att gränsen sätts till endast till 68 kW för skattereduktion för soleanläggningar.

Undantag för energiskatt på egenproducerad el

Energimyndigheten hänvisar i strategin till pågående arbete inom finansdepartementet. Ett arbete som redan resulterat i besked från regeringen den 21 november 2016.¹ HSB väljer här att kommentera detta besked.

Regeringens förslag att den fastighetsägare som har flera mindre soleanläggningar som tillsammans uppgår till 255 kW eller mer får sänkt energiskatt från den i juli 2016 gällande 29,2 öre/kWh till 0,5 öre/kWh genom avdrag i punktskattedeklarationen, så länge anläggningar är mindre än 255 kW.

HSB anser det är mycket bra att regeringen arbetat fram denna lösning.

Regeringen avser även att med en lagrådsremiss göra en notifiering till EU-kommissionen för att föreslå ett fullständigt slopande av skatten som respekterar EU-rätten. Regeringen ber alltså kommissionen att godkänna ett statsstöd (undantag från beskattning) för producenter av solceller för eget bruk.

HSB anser att denna notifiering skapar osäkerhet. Bör inte regeringens ambition vara att skatteinrättningen ska kunna göras utan EU godkännande, dvs. att använda gruppundantagsförordningen och stanna där.

HSB anser även att det är bra att det i den nu gällande lagstiftningen ger fastighetsägare undantag från energiskatt på el som framställs i anläggningar som är mindre än 255 kW, under förutsättning att anläggningar tillsammans uppgår till mindre än 255 kW.

Skattereduktionen

Energimyndigheten föreslår att en höjd effektgräns för skattereduktionen ska utredas inom finansdepartementet för att fler anläggningar ska omfattas.

HSB anser att skattereduktionen borde utgå ifrån en effektgräns på soleanläggningen och inte storleken på förbrukningsabonnemanget som idag.

¹ <http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2016/11/sa-tar-regeringen-bort-skatten-pa-solel/>

HSB anser att det är viktigare att skattereduktionens begränsning på 30 000 kWh/år gäller per anläggning och inte som idag per juridisk person. Flerbostadshus har i princip alltid ett överskott av el på dagtid och om en fastighetsägare, ex en bostadsrättsförening eller ett hyresbolag har anläggningar på flera byggnader får de endast tillgång till skattereduktionen på ett marginellt sätt.

Idag ”kompenseras” ovanstående av investeringsstödet, men HSB anser att investeringsstödet kan fasas ut och då behöver flerbostadshusen lika behandlas, och skattereduktionen inte vara beroende av antalet anläggningar hos respektive juridisk person.

Att skattereduktionen gäller per anläggning och inte per juridisk person ligger också i linje med den aviserade förändringen att på sikt fullständigt slopa skatten på egenproducerad solexel.

Ett alternativ till att ta bort begränsningen per juridisk person är att höja gränsen på 30 000 kWh per år och per juridisk person till 100 000 kWh per år och per juridisk person. Och ha kvar den på 30 000 kWh per år och per anläggning för att den ska gälla enbart mikroproduktion.

Skattereduktion på elfakturan

Energimyndigheten förespråkar att elhandelsbolagen på frivillig basis informerar den s.k. procumenten om hur stor skattereduktion som månadens solexproduktion gett upphov till, även om pengarna kommer först efter deklarationen.

HSB har tidigare framfört att skattereduktionen bör flyttas till energiskatten så att elhandelsbolagen, som är skattskyldiga redan idag, skulle kunna hantera skattereduktionen till kunden. Vi har förstått att Finansdepartementet ser hinder i EU regelverken i att energiskatten under sommarmånaderna kommer att bli negativ.

HSB anser nu det därför som viktigast att en förändring genomförs så att elkunderna får skattereduktionen direkt på fakturan.

Elhandelsbolagen har tillgång till mätvärden, eftersom man köper överskottet som berättigar till skattereduktionen. Det som krävs är att elhandlarna ska få en skyldighet att ge kunden skattereduktionen månadsvis och begära återbetalning från Skatteverket.

Utvecklingen inom batterilagring och efterfrågefleksibilitet

HSB anser precis som Energimyndigheten att det finns ett behov av att följa och stödja utvecklingen och göra ytterligare studier kring synergierna mellan solceller, batterier och efterfrågefleksibilitet.

Informationsplattform för solexel samt solkarta

Energimyndigheten föreslår en informationsplattform som ska utgöra ett nav för all offentlig information om tillståndsfrågor, stöd, upphandling, installation och driftsättning av solexelanläggningar.

HSB anser att detta är ett viktigt åtgärd för att förenkla för alla aktörer.

Energimyndigheten föreslår dessutom att en solkarta tas fram som kan användas för beräkningar av vilken solexelproduktion en solexelanläggning på byggnader i Sverige skulle kunna ha.

HSB anser att de solkartor som idag finns i flera kommuner är bra för att väcka initialt intresse.

Plan- och bygglagen

HSB anser som Energimyndigheten att det finns idag goda möjligheter för att nå en högre integrering av aspekter viktiga för solcellsinstallationer när bebyggelse planeras. Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 3 § ger utrymme för detta.

För optimering av solenergipotential i detaljplaneringen finns exempelvis en 3-steps-metod kallad SOL-planmetoden²:

- Skuggning – översiktlig skuggningsanalys
- Orientering – optimera huvudorienteringar
- Läge – optimera placering och höjd för byggnader och vegetation

HSB anser att Energimyndigheten och Boverket tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) bör fungera som stöd till kommuner i planprocessen genom att; göra en sammanställning av exempel på lyckad fysisk planering för främjande av solet; verkar för att identifiera specifika hinder och målkonflikter inom solet vid fysisk planering; och/eller genom framtagandet av en vägledning på området.

Ett av de hinder som finns för utbyggd solet är att regler för bygglov hanteras på olika vis i olika kommuner och att regelverket för när bygglov behövs är otydligt.

HSB anser att Energimyndigheten och Boverket ska stötta SKL för ökad samordning av kommunala regler för solceller. Detta kan exempelvis genomföras genom att samla underlag från alla kommuner om hur det ser ut gällande regler för bygglov vid utbyggnad av solcellsanläggningar.

Marknadsdesign

Energimyndigheten föreslår att det bör utredas om elnätsbolagens nuvarande roll och uppdrag innebär ett hinder för vidare utbyggnad av solet samt att det bör bevakas hur marknads- och incitamentsystemen för lokal- och regionnät klarar den pågående utbyggnaden av solet.

Energimyndigheten konstaterar vidare att med en ökad utbyggnad av solet i framtiden skulle utformningen av nätavgifterna behöva ses över och att det idag inte finns krav på fasta nätavgifter i ellagen och allt från helt rörliga till helt fasta tariffer förekommer.

HSB stödjer Energimyndighetens resonemang och anser att det är viktigt att utreda om Energimarknadsinspektionen (Ei) bör få rätt att reglera utformningen av elnätstariffernas struktur i syfte att gynna kundägd solet (och energieffektivisering).

Energimarknadsinspektionens (Ei) utredning om efterfrågefleksibilitet (redovisas jan 2017) kommer innehålla förslag om tidsdifferentierade nätavgifter.

HSB anser att det är bra om tidsdifferentierade nätavgifter innehåller en dygnsbaserad parameter. Om det är så att Ei och Energimyndigheten bedömer att även en säsongsbaserad differentiering har positiva effekter för effektfrågan vintertid, i form av t.ex. högre efterfrågefleksibilitet så bör detta finnas för systemets bästa i åtanke. Blir det däremot för stora

²² Solceller i samhällsplanering. Elforsk rapport Nr 11:75 http://www.elforsk.se/Rapporter/?rid=11_75

skillnader, så att i princip alla de fasta nätkostnaderna hamnar under vintern så är det inte gynnsamt för solel.

I detta sammanhang kan det konstateras att en nyligen publicerad rapport visade att nätbolagen generellt är positivt inställda till anslutning av solcellsanläggningar. De svenska näten anses generellt vara väl dimensionerade för att rymma mer solel även om vissa utmaningar finns.³

Förslag som saknas i strategin

Rätten att flytta småskalig solel

Energimyndigheten tar i sin strategi inte upp utmaningen att fastighetsägare idag inte får flytta egenproducerad solel mellan egna förbrukningspunkter. Ett bra exempel är flerbostadshus, där man ofta bygger flera byggnader på samma fastighet. Om man använder de tak som är lämpliga för solel optimalt får man överskott som skulle kunna användas i de andra byggnaderna på samma fastighet. Idag omfattas inte flerbostadshus av förordningen om icke koncessionspliktiga nät (IKN).

HSB anser att flerbostadshus ska ges rätt till att ha ett IKN, det skulle göra att taken används på ett optimalt sätt både på befintliga hus men även på alla de flerbostadshus som ska byggas under de kommande åren. Begränsningen för att få flytta egenproducerad el för att täcka sin användning av el i andra byggnader på samma fastighet kan ha samma 255 kW gräns som det övriga regelverk.

HSB anser även att det bör införas en rätt att flytta överskottsel från småskalig solel, dvs. anläggningar upp till 255 kW, via det allmänna elnätet till andra av sina egna förbrukningspunkter utan att det utlöser energiskattebeskattning, men samtidigt betala den rörliga elnätstariffen.

Skatteverket har i sina ställningstaganden redogjort för att man anser det rimligt att användningen av elnätet inte ska utlösa energiskatteskyldighet så länge som elen timavräknas. Då sker enligt Skatteverket ingen försäljning av el. Det bör vara självklart att elnätet ska vara öppet även för elkunderna så länge som de betalar den rörliga elnätsavgiften när de använder nätet.

HSB anser att en flytt rätt är en viktig regelförändring som måste in i lagstiftningen och när den finns på plats vara ytterligare något som gör att förutsättningarna för att avsluta investeringsstödet är på plats.

Breddad skattereduktionen till lägenheter

Solel kan byggas i större anläggningar och ägas gemensamt i en ekonomisk förening. Den el man producerar tillsammans med syftet att täcka sin egen elanvändning bör behandlas lika som den el en privatperson som äger sitt boende producerar.

HSB saknar ett förslag i Energimyndighetens strategi om att bredda skattereduktionen till boende i byggnader utan goda förutsättningar för solel.

³ <https://energiforskmedia.blob.core.windows.net/media/21950/solel-resultatblad-5.pdf>

HSB anser att det är betydelsefullt att alla får möjlighet att producera egen förnybar el till samma ekonomiska villkor, dvs. både privatpersoner i villor och de som bor i en byggnad som inte har goda förutsättningar eller inte äger den byggnad man bor i. Det är därför ett naturligt nästa steg att bredda skattereduktionen.

HSB föreslår därför att:

- Inkomstskattelagen (1999:1229) kapitel 67 paragraf 27 tillförs en paragraf om att skattereduktionen även gäller den som innehar andelar i en ekonomisk förening som levererar sol (och vindkrafts) el till sina medlemmar.
- Underlaget för skattenedsättningen får inte överstiga 30 000 kWh per medlem och år eller överstiga medlemmens årliga elanvändning.
- Skattereduktionen sätts till 30 öre per kWh.

Det innebär att skattenedsättningen i princip blir på samma nivå som dagens energiskatt på 29,2 öre/kWh. Principen om att egenproducerad el ska få användas utan att belastas med energiskatt, omfattar även el som produceras tillsammans. Det skapar förutsättningar för att den andelsägda elen ska kunna byggas ut. Skattereduktionen för en genomsnittskund som förbrukar 5 000 kWh/år blir 1 500 kr/år.

Investeringsstödet

Idag är det möjligt att bygga solel för egenanvändning utan investeringsstöd, under förutsättning att elcertifikat erhålls och att fastighetsägaren får använda den egenproducerade elen utan att åläggas energiskatt.

HSB anser därför att investeringsstödet kan fasa ut stegvis fram till 2019 och inte förlängas. En första viktig förändring är att fasa ut privatpersoner, den andra förändringen är att sänka stödnivån årsvis för de fastighetsägare som omfattas. Eftersom man vid ansökan inte vet när investeringsstödet beviljas är det viktigt att det är stödnivån som gäller när ansökan görs som också gäller när eventuellt stöd beviljas.

Solcellers miljöpåverkan över livscykeln

Då och lyfts frågor huruvida solceller minskar klimat- och miljöpåverkan över livscykeln, dvs från tillverkning till drift och avveckling. HSB anser att det vore bra om Energimyndigheten får i uppdrag att sammanställa den senaste kunskapen om miljöpåverkan i ett livscykelerspektiv.

Frågor som rör detta remissvar kan ställas till:

Magnus Ulaner, miljöchef, HSB Riksförbund, magnus.ulaner@hsb.se 070-8684155

Stockholm den 16 januari 2017

Anders Lago

Förbundsordförande